

Методичні рекомендації щодо організації та змісту вивчення предметів художньо-естетичного циклу у 2016/2017 навчальному році

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 17.08.2016 № 1/9-437 розміщуємо методичні рекомендації щодо організації та змісту вивчення предметів художньо-естетичного циклу у 2016/2017 навчальному році.

Організація навчально-виховного процесу в ЗНЗ II-III ступенів у 2016/2017 навчальному році здійснюється відповідно до:

наказів МОН України:

1. від 14.07.2016 № 826 “Про затвердження навчальних програм для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів”
2. від 03.06.2016 № 617 “Про організацію доопрацювання навчальних програм для учнів 9 класів загальноосвітніх навчальних закладів”
3. від 10.05.2016 № 491 «Про надання підручникам грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

листів МОН України:

1. від 09.06.2016 № 1/9-296 «Про структуру 2016/2017 навчального року та навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів».
2. від 12.07.2016 № 1/9-364 «Про організаційно-методичні засади забезпечення навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2016/2017 навчальному році».
3. від 17.08.2016 № 1/9-437 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у загальноосвітніх навчальних закладах».

Предмети художньо-естетичного циклу в школі спрямовані не тільки на естетичне виховання учнів, а завдяки впливу на емоційно-чуттєву сферу через образний зміст творів мистецтва вони здатні ефективно впливати на формування патріотизму, моралі та інших загальнолюдських цінностей.

У 2016/2017 навчальному році вивчення предметів художньо-естетичного циклу здійснюватиметься за такими програмами:

- у 5 – 8 класах за навчальною програмою «Мистецтво. 5 – 9 класи». Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013;
- у 9 класі – за програмою «Художня культура. 9 клас». – К.: Ірпінь: Перун, 2005;
- у 10 – 11-х класах – за програмами «Художня культура» рівню стандарту, академічного та профільного рівнів.

Програми розміщені на офіційному сайті МОН: (<http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programy.html>);

Навчальна програма «Мистецтво. 5-9 класи» (авт. Л. Масол, О. Коваленко, Г. Сотська, Г. Кузьменко, Ж. Марчук, О. Константинова, Л. Паньків, І. Гринчук, Н. Новикова, Н. Овіннікова) включає три блоки: «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво» та інтегрований курс «Мистецтво». Цілісна структура програми передбачає наскрізний тематизм та логіку побудови змісту за роками навчання від 5 до 9 класу. У 5-му класі учні засвоюють особливості *мови* різних видів мистецтва, у 6-му класі – палітру *жанрів* музичного та образотворчого мистецтва, у 7-му класі – новітні явища в мистецтві в єдності традицій і новаторства. У 8 – 9 класах учні опануватимуть *стилі та напрями* мистецтва.

Наголошуємо, що для формування в учнів мистецьких компетентностей та реалізації практико-орієнтованого компоненту змісту програми предмети художньо-естетичного циклу: *музичне мистецтво, образотворче мистецтво, інтегровані курси «Мистецтво» та «Художня культура»* мають викладати вчителі зі спеціальною мистецько-педагогічною освітою (вчитель музичного та образотворчого мистецтва, художньої культури).

Упродовж навчання у 8 класі, відповідно до навчальної програми учні загальноосвітніх навчальних закладів опануватимуть особливості стилів і напрямів мистецтва минулого (античний, візантійський, романський, готика, Ренесанс (I семестр); бароко, рококо, класицизм, романтизм, реалізм (II семестр), у процесі чого засобами різних видів мистецтва розкриватиметься тема року.

Особливістю навчальної програми є варіативність художнього змісту: кожен учитель може творчо ставитися до змісту, поурочного розподілу навчального художнього матеріалу. Він має можливість обирати мистецькі твори для сприймання та виконання, орієнтуючись на навчальну тематику та критерій їх високої художньої якості, а також розробляти художньо-практичні та інші види завдань для учнів, враховуючи програмні вимоги, мету уроку, дбаючи про цілісну драматургію уроку.

У 5 – 7 класах пріоритетними є різноманітні форми практичної діяльності учнів, у процесі чого відбувається їхнє самовираження у співі, інструментальному музикуванні, малюванні, ліпленні, конструюванні, театралізації тощо.

У 8 класі, як і у попередні навчальні роки, пізнання мистецтва відбувається через сприймання, інтерпретацію і оцінювання художніх творів з акцентом на культурологічний контекст та *творче самовираження* учня, насамперед, у музичній та художній діяльності, що реалізується, зокрема, у виконанні різноманітних завдань та *мистецьких проєктів* (індивідуальних, колективних) відповідно до потреб учнів у співі чи малюванні, конструюванні тощо, що сприятиме активному формуванню компетентностей, визначених навчальною програмою, а саме:

наприкінці 8 класу учень виявляє здатність:

- інтерпретувати зміст творів мистецтва різних видів і стилів відповідно до соціокультурного контексту;
- розробляти індивідуальні та колективні проєкти з мистецтва різних епох;
- застосовувати зв'язки між різними видами мистецтва у художньо-творчій діяльності;
- висловлювати особистісно-ціннісне ставлення щодо мистецтва різних стилів, виявляти комунікативні вміння в процесі обговорення різних явищ мистецтва в групах, виконувати проєкти з мистецтва;
- здійснювати самостійну пошукову діяльність щодо мистецтва різних стилів, використовувати музейні матеріали.

Саме тому важливо не перетворити курс «Мистецтво» у 8 класі в суто інформативний, не переважувати учнів зайвою інформацією, а наповнити його завданнями художньо-практичного спрямування. Для цього навчальною програмою передбачено виконання учнями практичних завдань, зокрема пошукового (мистецькі проєкти) та творчого (виконання живописних та графічних композицій, театралізацій тощо) характеру.

Важливого значення слід приділяти застосуванню на уроках інтегративних художньо-педагогічних технологій, методів і прийомів стимулювання асоціативно-образного мислення (міжвидових мистецьких паралелей, аналогій, порівнянь тощо), що зумовлено спільним тематизмом, який об'єднує навчальний матеріал різних видів мистецтва, насамперед музичного і образотворчого. Також на уроках доцільно застосовувати інтерактивні, проблемно-евристичні, комп'ютерні технології; стимулювати пошук учнями в мистецтві особистісно значущих смислів, співзвучних власному досвіду.

Навчальна та методична література з предметів художньо-естетичного циклу, рекомендована МОН, зазначена у Переліках навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України, що розміщені на офіційному сайті МОН.

Під час підготовки вчителів до уроків радимо використовувати періодичні фахові видання, зокрема науково-методичний журнал «Мистецтво та освіта», газету «Шкільний світ» та ін.

Джерела:

<http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/metoduchni.html>

<http://www.академія.com.ua/?p=7596>

АКАДЕМІЯ
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ